

Este de două ori în septimana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era cându va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori în septimana.

Pretiuul de prenumeratiune,

pentru Austria:
 „an intregu 8 fl. v. a.
 „diometate de anu 4 fl. v. a.
 „patrariu 2 fl. v. a.
 pentru Romaria si strainetate:
 „an intregu 12 fl. v. a.
 „diometate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core spondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scaziutu. Pretiuul timbrului cate 30 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la
„ALBINA“
 pe anul 1875, cu pretiurile si in conditiunile de pana acuma.

Budapesta, in 15/27 ian. 1875.

Astadi in casa reprezentativa a Dietei unguresci se incepu discutiunea asupra bugetului pentru 1875. Inceputulu se fece sub auspiciile cele mai confuze, incatu nime nu pote se prevedea, ca — rezultatulu unde are se esa.

In clubulu deakistiloru dominec'a trcuta avu locu o invalmasiala, carea pre domnii ministri ii incurca forte reu. Mai multi dintre corifeii deakisti, spusera pe facia, ca nu se potu impaca cu politic'a finantiar'a a dlui Giczy, si nu potu vota urecarea dariloru.

In fruntea acestoru malcontenti din turm'a celoru de la putere — este br. *Sennyey*, carele nici nu afla cu cale a-si motiva nemuliamirea, ci avisu la cele ce va aduce in sediuti'a publica a Dietei.

Acil fruntasii guvernulu, ei insisi si-dedera celu mai eclatante testimoniu de *ciarlatant* si clicasi in constitutiune. Ei pretinsera fora tota sfiel'a, ca — acolo in clubu se se decide sdrtea legii, er in Casa apoi — se merge numai pentru forma.

Tota lumea este iritata, dar si curioasa se veda, ca — ce are se se desvolte! —

Budapesta, in 27 ian. 1875.

Dominec'a trecuta — ginerariulu poporului *Ios. Garibaldi*, intra cu mare pompa in Roma, in acea cetate eterna, anima a Italiei, flore a istoriei, pre care ilustrulu erou, si cu ai sei, de pre murii sei o apera cu sangele seu in contra armeloru franceze, tramise de presedintele Republicei franceze, *Ludovicu Napoleone Bonaparte*, pentru d'a reinstala pre pap'a *Pio Nono* in scaunulu seu, pentru d'a impedece emanciparea si unitatea Italiei!

Atunci — *Garibaldi* si cu ai sei a fost cutropitu de francezi, intocma precum — 21 de ani mai tardiu, *Ludovicu Napoleone*, si cu ai sei, fu cutropitu si nimicitu de ostirile germane — in una suta de lupte sangerose, pana la *Sedanu!*

De doue ori de la 1849 incoci — *Garibaldi* si cu ai sei s'a mai apropiatu de Roma, pentru de a o ocupa pe sem'a Italiei — cu mana armata; dar — o data, la *Aspromonte*, elu insusi a fost culcatu la pamentu de glontiele italiene, de soldatii gentilulu Rege *Victore Emanuele*; alta data voluntarii lui au fost reu dieciuti si sparti de *Chassepoturile* franceze!

Si astadi, candu *Ludovicu Napoleone*, marele Imperatu, peri detronatu si alungatu, er ai sei, fusera atatu de reu trantiti la pamentu, incatu abia se mai potu reculege, — astadi *Eroulu poporului* intra cu triumfu in Roma, in capital'a Italiei, intra pentru de a-si ocupa locul de reprezentante alu poporului, in parlamentulu italianu.

Cine — cu credintia in Ddiu si dreptatea lui eterna, nu va vedé in acestu evenimentu — *degetulu provedintiei*, isband'a moralei in contra peccatului!

Telegrafulu ni spune, ca gar'a drumulu feratu, la care a descinsu marele barbatu, a fost incunjurata de o multime peste 20,000 de poporu, care cu eschiamatiunile cele mai intusiastice l'a intempaniatu si — desprindiendu-i caii de la trasura, l'a portatu — asiá dicendu — pe braciiale sale in triumfu pana la otelulu ce i se destinase de locuintia.

Tiranii dicu, ca — poporale sunt nemuliamitorie cãtra binefacetorii loru si martirii libertatei loru: dar — poporale de o mfa de ori au doveditu, ca — *acesta nu este adevratu*; ca — altii sunt cari peccatescu in contra amiciloru poporului, in numele poporului, er apoi, ca se instraine pe adevratii amici ai poporului de cãtra caus'a poporului, atribuescu poporului nemuliamirea; dar — *adeveratii amici ai poporului* — nu se instraine nici odata, prin nici o intriga, de cãtra poporu. Acest'a este convictiunea nostra.

Regimulu italianu, desi de curendu ageru condamnatu de *Garibaldi*, nu potu totusi a nu-si areta si elu marea pretiure cãtra marele patriotu. Dispuse pentru primirea lui — mai multu decatu pentru primirea unui *Suveranu*, dispuse nu un'a, ci *doe companii de onore*, in parada, cari sub arma salutara pre *celu mai admiratu barbatu alu secului alu XIX-lea!*

Luni *Garibaldi* se infacisia in Camera si — intre aplausele generali a Casei si a galerieloru depuse votulu de fidelitate constitutiunei si-si ocupa locul.

Gloria tie, adoratule de poporu si admiratule de lume, Iosife Garibaldi! Gloria, gloria!! —

Totu luni'a trecuta, in Viena se infacisia naintea MSale, Imperatoriulu *Franciscu Iosifu*, o deputatiune din *Cernauti*, cu burgermaistru si inca duoi nemti seu jidani si cu unu d. *Lupul*, pe semne romanu, aducendu omagia si multiamita, pentru decretata Universitate nemtiésca acolo in capitaluti'a Bucovinei romane. MSA o primi cu innascut'a-i gratiositate si-si sprima fericirea pentru acesta Universitate, care este se fie de mare folosu pentru monarchia si — are se fie cercetata si din strainetate.

Da, da; asiá este. — Ave Caesar!

Budapesta, in 26 ian. n. 1875.

Precandu de prin partile locuite de magiari si de alte popora mestecate, anume si din cercurile capitalei Budapesta, datele cate se publicara pana acuma dovedescu, ca *conscrierea alegitoriloru* se essecuta cu mare acuratetia si rigurosa respectare a legii, in care urmare rezultatulu e, ca *pretotindencia numerulu celoru indreptatiti* este multu mai micu, decatu la inscrierile de pana acuma, si este mai micu atatu pentru *consulu mai greu*, catu si pentru *multele restantie de dare*: totu atunci de prin locurile locuite de straini in mediloculu poporului romanu — ni se facu reporturi, ca — se conscriu fora nici o calificatiune dupa lege, cu totulu arbitraminte — *sute de ne ndreptatiti*, fora a pasa comisiuniloru conscrietorie de dispusetiunilo legii. „Si — au inceputu domnii nostri lotrielle de la 1872!“

Asiá ni se scrie din Caransebesiu, ca in vecinulu orasielu, Rusca, esindu comisiunea, macar ca nu avea la mana nici unu documentu, er dupa datele sciute numai 7 individi poteau areta calificatiunea legale; totusi comisiunea oblu inscrie peste 300.

Firesce ca acesti domni rafinati si obrasnici speculedia pe proast'a si necutesarea poporului romanu, carele deca n'ar reclama, apoi — prin acesti straini, fora nici unu dreptu, nici o dare si mosla, ar fi paralisatu si despoiatu de deputatulu si influinti'a la Dieta!

Noi nu potemu, decatu er se strigamu: *Romani privighiati, ca bidiganielle er se incerca se ve pagubésca!* —

Splicatiuni si — lamuriri.

II. Vorbindu in nrulu 2 despre chiamarea si detorint'a statului, spunendu care este ea, deca statulu vre se fie statu de dreptu si de cultura, *adeverata patria*, er nu temnitia poporului; aretandu catu de reu si-pricepe acea chiamare si cum statulu nostru facia de noi de feliu nu-si implinesce acea sacra detorintia sub stepanirea domniloru magiari de la putere; spunendu, cum acesti domni nebniti, in locu se ni ajute prin medilocele de cari dispunu ca conducetori ai statului, se ni ajute a inainta in cultura si bunastare — *spirituale si materiale*, si asiá dara in *perfeptiune si fericire*, pentru de a li fi potericu ajutoriu in lupt'a vietii: — ei din respoteri ne impedece, ni amarescu si ingreniadia vietii — *publica si privata*, si — mergu in turb'a nebnitiei loru pana a pofti pre facia, ca se ne *prefacemu in magiari*; asta absurditate urmarindu ei ca scopu alu statului, si in legile loru chiar decretandu-ne de magiari, si printr'o fictiune juridica — contopindu-ne in natiunea loru, in catu astadi lumea straina, carea nu ne conosce de a casa de la noi, dupa legile si institutiunile publice a le domniloru magiari, in vietii'a de statu nu ne mai pote vedé, nici a ne mai afla in patri'a comuna! — da vorbindu despre acestea prorupseramu in estasea indignatiunei sentiuniloru nostre nationali si cercaramu adapostu si mangaiere in cuvintele marelui *Castelar*.

Dar — avemu se continuamu inca, si avemu se spunemu, cum domnii magiari — in nebnit'a loru — ingropandu-ne de vii decretandu-ne de ne-essistinti in statu, in patri'a nostra strabuna, si astfeliu dandu-ne preda stricatiunii, — credu, cea-ce este mai absurdu de catu tote, credu seriosu, si o spunu, susu si tare, ca ei, prin decretarea nostra de morti, *au cascigatu*; prin intipuit'a nimicire a nostra — s'au inaltiatu, ca — noi astfeliu escamotati in statu, am devenitu — noua putere, noua garantia de vietia pentru ei, am devenitu carne si osu si sange in propriulu loru enervatu corpu nationale!

Seracii de ei!

Carne da; insa „carne viua.“ Osu da; insa „osu mortu.“ Sange, dar „sange reu.“ Si — tare ne tememu, ca — in nebnit'a loru, opintindu-se ei se ne inghita, vor se se innece cu noi. Dar — cum se ne inghita, vai de ei, candu ei nu potu se mistuiesca nici pre *renegatii* nostri, cari cu sil'a li se verescu in gutu, insa totu d'atatea ori ei se voma erasi afora, casi *Ionas* de cãtra Chitu! Semnu ca astadi Romanii, chiar si cei mai degenerati, nu mai suntemu mistuibili de stomachulu magiaru. Dovéda ca domnii magiari, truduindu-se din respoteri a ne nimiciré noi, pentru d'a se salva pre sine, tocmai se espunu celui mai mare periclu pentru essistintia loru nationale!

Séu dóra nu e asiá? Óre se afla *renegatu romanu* astadi sub corón'a santulu *Stefanu*, — firesce de cei noii, nu de cei dejá in a trei'a generatiune mestecati si prefacuti, — óre se mai afla unulu, care se póta dice, ca se bucura de — *adeverata*, deplina incredere la domnii magiari? Óre mai essiste unulu, apoi numésca-se elu *Olteanu*, *Gozmanu* séu *Bogdanu* séu *Besanu*, despre carele ei n'ar dice, ca — *totu este pré mare romanu!*?

Dar nu scimu, n'am esperiatu óre, ca in *trég'a* acesta turma de — „romani ai loru,“ nu gasira unulu de deplina incredere, pentru posturile de incredere,

pentru prefecturele din comitatele si districtele romane, ba nici pentru presiedintiele la tribunalele mai espuse intre romani!

Óre n'am ajunsu noi, de nu se mai incredu cei de susu in armatele nostre, anu me in oficiarii nostri!

Si asiá: Óre mai incapemu noi — langa o lalta, intr'o tíera si patria? . . .

Apoi — nu este acesta dovéda de totale slabitiune a totu ce este comunu alu nostru, si de completa nebnit'a loru?!

Dar noi nu *cascigamu* prin nebnitiele, escesele magiariloru si din decaderea loru politica nationale, si — de aceea noi nu numai ca *nu ne bucuramu*, ba ii deplangemu si — indoitu ne sentimu nefericiti: o data pentru ei, ca elementu simpaticu nóa, si carele din — fric'a de morte elu se omóra; apoi si pentru noi, ca espusi indoitu la pericle, adeca si prin persecutarea magiara, si prin caderea magiara!

Cine va pricepe acesta bine, acel'a — si numai acel'a va sci apretiu — marea superare si chiar indignatiune a nostra pentru retacirile, escesele si nebnitiele domniloru magiari de la putere; va pricepe opintirile nostre, curagiulu nostru, espunerile nostre, intru a-ii desteptá, luminá si impedece in calea loru spre perire!

Ei bine, ajunsu — dupa atatea incercari sincere si seriose de — 15 ani, ajunsu acolo unde suntemu: ce ni mai remane a face?

Facia cu acesta intrebare, tristu este mai pre susu de tote, ca — poporulu magiaru si opiniunea publica din sfer'a aceluia, in urm'a informatiuniloru rele si mistificatiuniloru continue a adevérului din partea domniloru si a organiloru loru, nici ideia nu are despre nemuliamirile nostre si indreptatirea acelor'a.

Noi, conoscendu poporulu magiaru celu genuinu, sciundu-i nobletia animei si sinceritatea patriotismulu, suntemu convinsi, ca — deca densulu ar avé adevérata informatiune despre starea nostra, despre leialitatea pretensiuniloru nostre si despre infam'a portare a domniloru facia cu acestea, s'ar indigná si revoltá in sentiulu seu de dreptate pentru acesta urita si periculosa portare.

Noi — n'am avé, decatu a dice poporului magiaru: „Domnii vostri, fratiloru, de diece ori sunt mai nedrepti si mai tirani cu noi, decatu au fost cu voi uneori Austriacii — atunci, candu totu domnii vostri pentru aceea — ve indemnau la — *ura si lupta de morte in contra acelor'a*. Ei bine: voi ómeni nestrucati, de sicuru pricepeti, ceea-ce domnii vostri nu vor se pricepa, cumca si noi avemu anima in peptu si consciintia in sufletu, cumca si pre noi ne dóre, si prin urmare — si in alu nostru peptu trebuie se se nasca cu timpulu aceeaasi ura cãtra voi, in alu caroru nume si pretinsu interesu ne apésa, vatema si batjocurescu domnii vostri, si apoi — ce óre se fie, ce póte se se nasca din frecarile si sfasiarile nostre reciproce, dintr'o lupta la morte si vietia intre noi, — ce alt'a decatu slabire si nimicire reciproca, spre bucur'a contrariloru nostri comuni!“

De domni — va fi usioru, cáci ei — in cele din urma, cu nemtii vor fi nemti, cu muscalii muscali si — cu turcii turci; dar poporulu acesta nu pote! Poporulu — mereu se topesce, pere, prin impilare si seracia, si — sute de ani tangesce, sufera torturele iadului, pana se dispara ca vai de elu dintre cei vii!

Poporulu magiaru ni-ar pricepe si apretiu ticalos'a pusetiune, pe care ni-au

croit'o si ni-o sustienu domni mortisii; poporul magiaru ar reconosee, ca noi ca mosneni fii ai patriei, ca egalmente indreptatiti in acasta patria comuna, avemu acelasi dreptu de essistintia, de cultura si desvoltare nationale in statu, casi densulu, si — *numai pe langa acelasu dreptu — totu acele se detorintie.*

Poporul magiaru ar intielege numai de catu, ca domni de la putere mereu ne-au adusu de — *ca cetatieni liberi, nu mai incapemu in statu, langa o alta;* pentru ca — pretensiunile nostre de libertate si egalitate nationale in statu densii le timbrédia de necompatibili cu statulu loru magiaru, si asiá ne avisédia de adreptulu la lupta in contra statulu loru, séu dóra — la emigrare din elu!

Intr'adeveru, suntemu deveniti noi Romanii din Ungaria si Tsansilvania — la trist'a sorte dintre doi frati intr'o casa, unde celu mai mare — atáta firanisédia pre celu mai micu, pana ce acest'a incepe a-si uri dilele vietii, dar — nu scia ce se incépa: legea e langa celu mai mare, cáci — legea in cas'a tiraniloru pururia este scutul tiraniloru; a se luá de capu, a se intovaresi cu vecinii contrari, nu-i dá man'a, nu-lu lasa anim'a, cáci — in celu asupritu tocmai — anim'a nu e muta si nu adórme; a parasí cas'a parintése — din o suta de consideratiuni ér nu merge; a pune capulu in peptu si a renuciá la sentiulu de dreptu si de demnitate omenésca — ér nu merge pentru lungu timpu; cáci omulu cu consciintia de sine, nu se póte face elu insusi sclavu si vita!

Ve rogámu, pentru totu ce vi-a mai remasu scumpu si dragu pe'lume, domnilor magiari, se recugutati nitielu, se ve intipuiti pe voi in asemenea situatiune, si apoi se puneti man'a la anima si se marturisiti:

Nu avemu óre dreptu, candu dicemu, ca — ne manati spre desperatiune, si ne puneti cu sil'a intr'o alternativa dintre cele mai fatali!? — —

Budapesta in 27 ian. n. 1875.

La conferint'a deputatiloru nationali, ce se tienú sambat'a trecuta, si unde se decise, ca se se participe si cu conventulu, nu numai cu votulu la desbaterca ce astadi incepe asupr'a bugetulu, dar se se puna mai vertosu accentulu pe consideratiunile calamitatei comune, si anume pe cele politice si economice, si numai in a dóu'a linia pe gravaminele nationale, — la acasta conferint'a amiculu nostru Dr. *Mileticu* nu s'a potolu infacisá, dar in organulu seu „*Zastava*,” densulu vine a-si dá parerea despre aceea, ca — cum ar fi se proceda, ce se atinga si starníseca deputatii nationali. Elu — dupa ce ar fi observatu, ca se adresédia mai vertosu cátra deputatii serbi, de ora-ce romanii d'unu timpu in cáci au inceputu a fi neutrali séu passivi, ér slovacii — n'au reprezentanti nationali, apoi precisédia urmatóriele.

Sé se céra revisiunea legii despre egalitatea nationale, facendu-se chiar propunerii formali in acasta privintia;

Sé se céra respectarea legii custatória anume la judecáti;

Sé se céra séma, ca — pentru ce de mai multi ani nu se publica legile in limbele nemagiare;

Sé se traga la respundere guvernulu si organele sale pentru portarea loru la alegerele din fost'a granitia;

Sé se impromptedio gravaminele si postulatole pentru fost'a granita;

Sé se intrebe guvernulu asupra causei neintáritii de patriarhu a episcopulu *Stoicovicu*, alesu in unanimitate;

Sé se faca vorba si despre inhiderea gimnasialor slovace, si despre mutarea *matitiei serbesce* dela Neoplante la Pesta;

Sé se condamne fondulu dispositionale, coruptoriu; de asemenea intréga politic'a ministriloru de interne si de cultu si instructiune; —

Sé se reprobe, ca din bugetulu tierii, pentru instructiunea publica, se sustienu si spriginescu numai scóle si scolari magiari; de asemenea ca se dau ajutória numai institutelor magiare, precum: academie, teatrulu, operele etc;

Sé se stáruiesca pentru imortuizarea de putatiloru in fost'a granitia militaria. —

Atátea insirá amiculu nostru, mai adaugendu numai ca — se se aduca tóte abuserile si gravaminele si se se céra remediu.

Noi — spunemu simplu, ca déca ar fi, ca se insirámu relele si plansorile nostre, apoi am mai sci adauge inca pe de dóue ori atátea; insa — nu scimu, cum ar fi se le propunemu, ca ele se afe ascultare si remediu si — se ni usiuredie, ér nu ingreuedie putetiunea! —

Procesulu Ofenheim.

Este tocmai a dóue-diecea dia, de candu in palatulu justitiei criminali din Viena, naintea scaunulu de jurati, decurge publicu — unu procesu criminalu dintre cele mai caracteristice ale timpulu modernu; — mai multu unu procesu, *fotografia genuina a moralei si economiei nostre moderne.*

Act — vede omulu impeliatu spiritulu culturi mai nalte ce adia astadi peste tieri si popóra!

Personagiulu séu subieptulu acestui procesu, dlu de *Ofenheim*, estu unu barbatu de cultura inalta, din clas'a sociale superióre, vedutu si renumitu in multe tieri si peste mări, — omu cu palatu elegante si cu mai multe millióne in laða.

Obieptulu séu inculpárele sunt: *multe insielatiuni si coruptiuni* — la cladirea drumulu feratu peste *Galitia* si *Bucovina*, pana la *Iasi*.

Acestu procesu din punctu de vedere economicu finantiariu — este sociu bunu cu — celu politicu, ce de curendu se agita in contra lui *Arnim* in Berlin. Ici misielateea rafinata, mai inalta — de o parte; colo — de alta parte! —

Docum'tele, pe cari se radima acusa, o acusa de 100 cóle, sunt constatarile oficiali prin esperti, protocoale consiliulu administrativu alu societátiloru, — o gramada de corespondintie secrete, confiscate fora vestea acusatului, in fine unu nru infinitu de marturie.

Pe fie-care dia se tienu dóue si trei seditie, 5, 6, pan' la 10 si 12 óre. Intre martorii ascultati figurara mai multi fosti ministri, d. e. Dr. *Giskra* si b. *Petrino*, pre cum si o multime de baroni, comiti si chiar príncipi. Mai alalta-iori in fine fu citatu chiar si *Banhaus*, ministrulu impercescu pentru comunicatiuni, din a cáruí iniciativa, séu — cum vré a face inculpatulu se se créda, din a cáruí dusmania si reutate, séu pofta de resbunare — s'a pusu in lucrare — mai antaiu secestrarea drumulu de feru de sub intrebare, apoi — acestu procesu colosale.

Suntemu de parte de a si cugetá se ne in crecámu a ilustra specialitáti; pentru acastea abiá ajungu cele mai mari foi, indopandu cáte 5—6 colóne pe fie-care dia. Noi, in pré marginitul cadru diaristicu ce ni stá la dispusetiune, nu potemu se ni facemu detorint'a, de catu — spunendu onoratoru cetitoru cá: *de ce se lucra, si — cam cu ce rezultatu se lucra.*

Vorb'a e, ca dlu *Ofenheim*, in scurtulu timpu de vr'o 7—8 ani, s'a imbogatitu intr' unu modu straordenariu; ér — drumulu de feru, construitu mai totu prin medilocirea lui, acusi ca aginte, acusi ca intreprindiatoriu, acusi ca directore generale — atátu s'a doveditu de reu si scumpu, incátu tóta lumea incepuse a se ingrozí de cole ce se audia.

Ei bine, *Guvernulu austriacu* dico ca — a dispusu investigatiunea si secestratu — pentru dá tiené contu de opiniunea publica; — *Ofenheim* dico ca — chiar dusman'a guvernulu a creiatu opiniunea publica séu celu pucinu a nutrit'o; ér desman'a guvernulu este pentru ca acusatulu nu s'a invoitu a sprigini cu tóta energ'ia si cu mari sacrificia politic'a de astadi!

Marturie — atátu de divergintá fasiuni facu, in catu pe temeulu acestora numai Ddieu póte se faca o judecata secura. Partea cea mai mare — este chiar in favorea dlui *Ofenheim*, si — numai prépuine si pré bagatele punturi remanu agravanti.

Ce e dreptu, se constata *spoliári cumplite*, dar — totu d'o data se constata, ca — acelea sunt indatinale, santiunate prin usu, la tóte intreprinderile.

Este curatu, casi candu intreprinderile finantiari cele ce mergu in millióne, tóte s'ar face cu o permis'a séu *tolerata* insielatiune a statulu, propriamente a — *bietelor popóra*, astfelu, in catu — se póte luá, ca unde se speculédia pe cont'a multimei mai multe millióne, cam totu de la cincí — *unulu* lu-manca manipulantii! Si — unde in numele multimei se dá unu dreptu, o concessiune, — acést'a cam de comunu se face spre daun'a multimei si spre folosulu celor ce stau in fruntea trebelor.

Ce se mai dicemu multe; descoperirile ce se fecera in acestu procesu — aretara stricatiunea in clasele mai nalte ale societátii multu mai mare si periculósa, decátu chiar la poporul celu mai necultu; ér — Romaniei aceste descoperiri trantira din scaunu pre ministrulu de finantie, dlu *Mavroghezi*.

Acest'a adeca in corespondint'a secrete a lui *Ofenheim* figurá ca person'a medilocitória si coruptoria, ca agintele dlui *Herz*, cumnatulu lui *Ofenheim* din Bucuresci — la concessiunea liniei dela *Suceava* la *Iasi*. In urm'a acestor insinuatiuni — dlu *Mavroghezi* si-cerú demisiunea, si in loculu seu fá numitu min. de finantie ministrulu dela comunicatiuni dlu *G. Cantacuzino*, ér in loculu astuia intrá in ministeriu dlu *I. Rosetti*.

Si la noi in Diet'a ungurésca, intr'o intepelatiune de ieri a dlui *Csernátony* se ventilara unele descoperiri; dar — inca cáte urmári potu avé si sigur vor se mai aiba cele clatinete si scormonite din putredineea de susu!

Rele dile am ajunsu!

Budapesta, in 25 ian. n. 1875.

Dejá de unu anu de dile, din mai multe párti, de pre la gimnasia mice si chiar de pre la unele academie de dreptu, ni se tramitu reporturi vaieratórie despre aceea, ca directiunile si respectiviminte inspectiunile acelor institute, de o data incepu a infestá in totu modulu, sub felu de felu de pretextu, pre studintii romani in *Reuniunile loru pan' aci* — nu numai tolerate, ci chiar formalmente concese, cari infestatiuni mereu mersera, pana a opri totalmente in *trunirile studentiloru romani* pentru scopulu de cultura nationale.

Dorere si ér dorere, ca acést'a se intemplu nu numai sub politica „barbariloru moderni,” ci si sub cea din colo peste *Laita*, a celui mai cultu poporu din lume! anume in *Bucovina* cea romana, unde bietii studintii romani tocma se impedeau in desvoltarea loru ca Romani!

Toti — necagitii nostri studintii — de repetite ori ni se adresara, coróndu-ni svatulu; dar — vai, ce svatu potemu noi avé si potemu noi a dá mladitiloru tenere ale natiunii nostre, candu nu mai scimu ce se dicemu, cum se mai mangaiámu — pro parintii loru cei atátu de necagiti si asupriti de acelasu spiritu alu reactiunii barbare!

Noi credemu, ca svatulu celu mai bunu, pentru ca e naturale, ni-lu dá necesitate.

Sé ne intrebámu: *De ce vréu potericii dilei se ni impedece cultura si desvoltarea nationale?* Si — de buna séma anim'a si esperint'a ni va spune, ca — de aceea, cáci pe langa o cultura si desvoltare a nostra nationale — credu ca — nu si vor poté ajunge scopurile cele au cu noi.

Ei bine: trebuie óre se mai spunemu ca — ce scopuri au domni cu noi? Noi credemu ca in acésta patria stravechia a nostra — astadi nu mai este romanu, care se nu fie observatu si sentitu si cunoscutu aceste scopuri. Ei bine: Ni placu acelea? *Le dorim acelea?* — Déca da; apoi — se ne acomodámu; déca ba; apoi — diu'a nóptea se ni ascutim armele, cu cari se ne opunemu. Si — cari óre potu fi acele arme? Eca cari: intarirea animei nostre in credintia cátra Ddieu si o eterna dreptate; curatirea si otielirea caracterulu nostru nationale prin adunarea de sciintie solide si prin

propusulu firmu, ca — tóta viétia nostra vom dedicá-o luminei si adevérulu, intru interesulu poporulu romanu.

Dela Diet'a tierel.

In cas'a reprezentativa, afora de cele atinse in nrrulu penultimu, de la re'ntorcerea deputatiloru de pe ferialu cretiniului s'au mai tienutu inca dóue seditie: un'a sambata in 16 si alta marti in 19 l. e.

In seditia de sambata — dupa cele formali — se apucá *Pavlu Múrice* si indreptá catra intregu ministerulu o intepelatiune in caus'a redicáritii unei bance nationale magiare pe deplinu neaternatórie, aretandu insemnateea acesteia pentru bunastarea intregéi monarchie, si specialmente pentru regularea finantielor Ungariei, si accentuandu ca in anulu viitoru incéta privilegiulu bancei nationale din Viena de a emite note. De aci cerú de la ministeriu se pasiesca cu unu programu in acésta cestiune importante si se grabésca cu presentarea unui proiectu de lege inca in sesiunea presente, ér daca ministrii ar intempiná greutáti neasteptate in resoltarea potrivita a acestei intrebári se-si conditionedie remanerea loru la cármu de la redicarea acestei bance.

Intepelatiunea se va comunicá cu ministrulu-presiedinte.

A. *Trifunatu* intepelá pe ministrulu instructiunii in caus'a inchiderii gimnasioru slovace din *Thurocz-szent-Márton* si *Znyo-Varolja*. Intepelantele accentuá, ca tóte consideratiunile, cáte au esitu pana acé la lumina pentru a se motivá caus'a inchiderii acestor gimnasia — nu-su nici pre de parte motive de ajunsu pentru a despoia o poporatiune de santulu dreptu de a se cultivá in limb'a sa nationale, cu atátu mai vertosu, cáci insusi din partea ministerulu de culte a fost laudatu publice gimnasiulu din *Thurocz-szent-Márton* ca unulu din cele mai bune, ba chiar si mai patriotice. De aci aretá apoi ca cáta nolinscire, cáte temeri, cáta ne-incrudere si banuela facia de intentiunile guvernulu magiaru a produsu acésta mesura ne-motivata nu numai in cetatienii slovaci, ci in toti cei ce sunt ingrigitii de viitorulu patriei. Pentru liniscirea spiritelor deei intrebá pre ministru, ca se spuna in facia lumii adeveratele motive, cari l'au indomnatu se medilocésca inchiderea acestor gimnasia.*)

Se va impartesi ministrulu concernante.

S'a trecut la ordinea de di: raportulu comisiunii revedietorie de socotela. Acti, la raportulu asupra socotiloru comisiunii economice s'a iscatu o discussiune nu numai indelungata, dar si agera; cáci pre candu raportulu constata corectitatea socotiloru, pre atunci presenta unu proiectu de resoltatiune, prin care se recomanda comisiunii economice mai multa crutiare si restringere pentru viitoru. Din mai multe párti se redicara voci si aretara prin cele mai drastice date, ca comisiunea e chiar predatoria, si de aci se si fecera mai multe propunerii. In urma inse tóte propunerile, chiar si cea a comisiunii revedietorie, le respinse majoritatea, si luá simplumente la cunoscentia socotile comisiunii economice ca corecte! —

Din seditia de marti avemu a insemná, ca s'a prezentatu raportulu asupra socotiloru finali de la 1867 si 1868, cari se luara la cunoscentia pre langa propunerile comisiunii referitórie, din cari merita a fi notata propunerea, prin care se avisédia regimulu, ca in celu mai scurtu tempu se céra a ordiná afacerea activelor comune.

Dupa acastea se presentá reportulu asupra bugetulu pe anulu carinte, si apoi — votandu-se bugetulu casei pro ianuaru, in care inca se aretá din mai multe párti cea mai mare lipsa de economisare si se primi numai pre langa observarea, ca de alta data se se detaiedie mai precisu posturile de cheltuele — se redicá seditia. —

*) Dupa informatiuni ce avemu de la locu com-petinte, acésta intepelatiune a datu ansa unei miscári fórtie viue intre slovacii din tóte pártile tierel, salutatu fiindu intepelantele cu peste 40 de adrese de aderint'a. Doveda eclatant, ca *visu* este credint'a magiariloru, ea dóra slovacii ar fi morti, si ca órbele mesure despo-tece ale dloru magiari sunt agitatiunile, cari provóca in versiuarea nationalitátiloru asupra magiariloru. — Red.

In ședința casei reprezentative de la 23 I. c. după cele formale se prezintă mai multe petiții, — cari se strameseră comisiunii de petiții, — apoi se feceră unele interpelări de interes secundar, cari se năntăra concerninților miniștri.

A. *Gubodi* prezintă un proiect de lege, prin care se intenționează, ca toți deregetorii — atât de la judecătoria, cât și de la administrație — a caror plăți su-secestrate judecătorești pentru detorie de peste 300 fl. v. a., să se suspende de la oficiu, dacă nu vor cercă, ca să redice acelu secestru în decursul alor trei luni.

Acestu proiect se dispuse să se tipărească.

A urmat apoi raportul comisiunii petiționare.

Asupra petițiilor pentru descălcare Ciangăilor din Bucovina în Ungaria s'a nascut o dezbateră mai îndelungată. (Nota bene: Cele mai multe din aceste petiții sunt a comitatelor, unde majoritatea populației e română; dovedea deci că magarii su-cunosc nepotința și tremura de resbunarea viitorului asupra loră pentru nedreptățile strigătoare la ceru.) Rezultatul a fost, că aceste petiții se năntăra ministrului președinte pentru de a prezenta mai tardiu un raport asupra lor.

Disputa îndelungată și aprigă a provocat petiția cotelui Bichis, cu privire la §-ii 12 și 108 din legea electorală. Fiind că în această privință, cum adevărat sunt de a se aplică acesti paragrafi, s'a decis încă o dată în Dieta, — se decide ca această petiție să se depună în arhivă a Dietei.

S'a mai dezbătut apoi și s'a primitu fora modificării unu proiect de lege asupra scutirii de dare pentru casele edificande de aci înainte în Budapesta.

În fine se decide, ca dezbateră asupra bugetului să se deschidă mercuria viitoră, în 26 ian. a. c. —

În ședința casei reprezentative de luni în 25 I. c. după cele formale se prezintă mai multe petiții ce se strameseră comisiunii de petiții, și apoi se apucă *L. Csernányi* de interpelă regimul în cauză a celei ferate de est. S'a accentuat din partea interpelantului, că afacerea celei ferate orientale nu numai că îngreună starea financiară a țării, dar ea subșepă neîntrerupt la fundamentul vediei țării; apoi se documentă, că a începutu acți și presă guvernamentale a aretă, că Diet'a ar patronă și crutiță pre inovatii din această afacere. De aci întrebă apoi pre ministrul președinte, ca ce are de cugetu a face, pentru ca țiera să scape atât de rusinea ce cade asupra-i, cât și de daună ce i se cașiuă prin traganarea neresolterii acestei cestiuni.

La aceste s'a raspuns din parte ministrului președinte *Bittó*, că regimul nu pörta vină traganării, de a rezolve această afacere, ci că Diet'a este chemată a o rezolve, ceea ce speră că se va și face după finirea dezbaterilor asupra legilor financiarilor; atunci apoi vor să urmeze deslucirile necesare, eruarea și pedepsirea celor vinovati și prin ast'a delaturarea de impjurări ce îngreună creditul țierei. Responsul se luă la cunoștință.

S'a cotitu apoi pentru a trei-ă ora proiectul de lege pentru scutirea de dare a caselor edificande în capitală. Cu acest'a se redică ședința, și dezbateră asupra bugetului va urmă mercuri.

Banat-Comlosiu 23 ian. 1875.

On. Redacție! Stămu pe aici nimiti, și — nu scim să cuprindem și să admirăm destul, întreprindere Albinei, d'a împinge o dată bine — și în a noastră fôrte rea și — credu destul de cöpta bubă! Dar dacă a începutu, apoi — nu stee locului, ci — urmărească reulu până în ultimul seu ascunsu. Căci altu-feliu — mai bine eră de nu începea, să credeti!

Descoperirile ce fecerati în nr.ii 2 și 3 a pretiutei noastre foi, atacurile ce îndreptarati în contra lupilor nostri, îmbracati de pastori, într'adeveru trebuie să ne aduca la deplină convingere, că — vi-ati propusu a demască în decursul anului acestuia pe toti vermi, ce ori în ascunsu său și pe facia sub ponév'a nimbului loră oficiale, rodul la redacția a bie-

tei națiuni române; rodul și numai rodul și numai de aceea să îngrigescu, că — cum să li remana datu pururiă prăda sermanului poporului romanu!

Ei, dar ce pucinu sciti dvöstre, și — ce pucinu dlr a seore referinte consistorialu *P. Petroviu*, carele — vră să face pe aperiuriu! Dati ocașione, ca să potemu scormoni adevărul fora rezerva, și apoi să vedeti modelu de protopopu romanu, constituționalu!

Dreptu dovedea este însuși poporul rom. pastorit de elu, care prin conduită lui a devenitu a nu mai conöcse și a nu se interesă de superioritatea lui beserică și cauzele sale naționale.

Se pofiti dle *Petroviu*, dar și cu dlu *Babesiu*, celu iubit și cu deplină încredere la popor, a veni la noi și să vedeti această comuna frumoșă, ca carea nu este în tota Dacia lui *Traianu*, și o se ve convingeti, că acestu popor falnicu întru tote ale sale materiale și corporale, — spiritualmente — este — totalmente îngrigitu, decadiutu, stricatu, și naționalmente întunecat și nepasatu în toama casi dlu prota *Sierbanu*! Fiesce căci Sant'a Sa este numai o figură *inspaimantătoare* pentru comună B. Comlosiului; elu nu este protopopu piosu, afabilu, amatoriu de popor, năntătoriu de progresulu în lumina și morală a credințiosilor sei. Romanulu, pentru acestu protopopu îngrasatu în cinismu este o ființă urgisită, cu care nu merita a face vorbă și svatu și pe care — ar fi o greșelă a-lu duce la cunoștința adevărului!

Ei bine, și öre nu este unu lucru cu totulu strainu, unu lucru absurdu chiar: *protopresbiteru, îndreptătoriu besericescu, pastoriu peste pastori ai turmei lui Christosu*, și — astfel de portare — facia de biserică și de turmă!

Ei bine; poporul lu-tiene miute încă de sub serbi; atunci portarea sa încă eră astfelu, de lu-aretau cu degetulu ca pre unu tradatoriu alu turmei, și chiar intrigei lui se atribue spargerea bisericăi noastre prin trecerea unei părți a ei la alta confesiune: și — cum vine de acestu omu, fora nici o forma, nici unu votu alu tractului, în modu absolutisticu ni se puse protopopu?? Öre influenție curate, morale, leali să fie operatu aci?!

Ne dore multu de teorie, ce o desvoltă dlu a seore *Petroviu* și ne dore cu atât mai tare, căci ne tememu că a vorbitu în numele venerabilului Consistoriu; și noi toama dorim celu pucinu prin publicitate, fiind că pusețiunea în comună nu ni یرتا de a dreptulu, a comunică consistoriului unele date și a-i imploră vindecarea abuzurilor în administrațiunea cauzelor noastre besericăsi. — Pentru că — ce ajunge a negă! Omenii abuzurilor totu de a un'a se radima pe influența loră în sus, și noi scim că prot'a nostru are multi amici la Aradu și — este persöna grata la potericii dilei; apoi noi — nici de la cei, nici de la acestia nu potemu să asteptăm pentru noi nici unu bine; și acumă, după esportăriunile semioficiöse din nr. 2 alu Albinei, ni se pare, că am gatat'o pe această cale cu consistoriulu și cu dreptatea, și prot'a nostru se vede că a devenitu chiar martiru în facia multor consistoriali!

Da, da; tare frumosu; cumnatulu dlu *Sierbanu*, ca tramisu pentru d'a declină pericolulu dela oficiulu protopopescu din B. Comlosiu, pöte să se laude că: „veni, vidi, vici.“ Căci Consistoriulu plenariu nu avă placerea a luă la responsabilitate, a suspende în data pre acelu, despre care se reconöcse că a pusu man'a și a dispusu fora a avă dreptu — de banii altora, ba mai multu, care nu si-a implinitu datorința facia de diocesa și biserică da șiosse ani de dile!

Protopopulu *Seimanu* de la Ciocova, pentru asemeni fapte în diocesa Caransebesiului fâsuspusu și este de ani — depusu din oficiu, pe care nu vră a-lu pricepe și implini cu demnitate. La noi în Aradu, în diocesa de modelu, se pöte, ca să se asculte — nu numai denunciări publice, dar chiar constatări și reconöcștii de atari lucruri, fora ca să se face alt'a, de — câtu să se puna unu terminu, lungu-lungu, pentru d'a dă dlu prota protegiatu tota înlesnirea, d'a implini öro-cum coa ce n'a implinitu de 6 ani!

Este admirabilă modalitatea acest'a, d'a acoperi greșelile și a scușă peccatele, ba chiar d'a face martiri! Dar — nouă nu e; căci și

sub serbi și a întemplatu parintelui nostru o asemenea tractare. Se vede însă că — este metodu escelente pentru d'a moralisă și disciplină pre vatavi în biserică, și de a li procură reputatiunea ce o cere postulu înaltu!

Dlr referinte *Petroviu*, ia aerulu, caș candu ar consimți întru tötö cu inculpațiunile aduse contr'a *Balanesciloru* și a comitetului parochialu. Și acest'a ne dore mai tare, pentru că scim, că *Balanesci* facu o familie în B. Comlosiu plină de onöre și diligență, care până de presente nu a instrainatu nemic'a, nu s'a atinsu de unu banu alu santei biserică, și nici nu a facutu vr'unu reu în comună, ba de nenumerate ori au fost din ea judi și alte capetenie în comună.

Ei bine: comitetulu parochialu? Dar întrebă pe dlu *Petroviu*, este öre în Banatu-Comlosiu sinodu parochialu și comitetu parochiale, care să fie luminatu despre drepturile și detorințele lui?? Sciti cum se face la noi Sinodulu parochialu? Prot'a provocă la sine nice ömeni de calibrulu seu, seu mai bine disu nice ömeni cunoscuti de indiferenți de tötö cauzele bisericăsi; acestor'a apoi li tiene vorbiri în modulu seu grandiosu, despre prescurărea, untu de lemnu, luminări și strânguri la clopote, și cu acest'a, ne-aflandu nici o contradicere, se departa, pentru a nu lu vedé öra unu anu! La revedere, o facia posomorita, și s'a ispravitu sfaturile, invatăturile, afacerile sinodali.

Cine este aci malitiosulu complice cu antagonisții cari vrö confusiune? Eo spune, te rogu, dle *Bogdane* și — precurosule parinte *Sierbane*: cari sunt antagonisții Santielorö dvöstre?? Seu dora acei poporeni, cari ve retramitu prin servitoriu ap'a de la sfestanta, ca să vi-o lapede în batatură vöstra? Seu aceia, cari nu vrö să ve primască nice prin casele loră, ca să li santiti ap'a? Seu dora protopopu *Petru Grozescu*, pe carele — parintele *V. Sierbanu* l'a persecutatu până a fugitu de grözi-și de gröz'a Serbilor, cu cari col'a eră întovăresitu — până chiar trecu și la alta lege, — numai ca parintele S. să aiba locu de a și face mandrele după placu!

Ve rogu, nu credeti că noi, romanii din B. Comlosiu, nu scim să judecăm, cari ar fi detorințele noastre, ca credințiosi, facia de biserică noastră, deca am avé în capulu trebiloru pastori și conducători sufletesci, la naltimea chiamării; dar — vai și öri vai! Nici nu cutesăm să ne gandim la ei.

Avemu la 15,000 fl. v. a. adunati din piösele noastre contribuiri; este detorința, superiorității noastre besericăsi, se veghiedie și se nu deo liber'a voia subalternilor sei, d'a face prăda lupesca din banii nostri, mai rou decâtu candu ar fi chiar ai lor!

Suntemu o comună mare, și candu cauti la școlă, trebuie să încremenesci!

Deca pentru școlă s'ar sacrifică, câtu trage de pe pleca noastră unulu dintre cei trei santi parinti fora santientia, apoi am poté avé patru clase, în locu de un'a, și — vai ce lipsa am avé de ele, deca este vorb'a seriosu de cultura, morală, religioșitate!

Multe am mai poté insiră, desl nu din canöne, dar din lips'a și trist'a esperinția de tötö dilele, de ani și ani, — pentru d'a dovedé onoratulu publicu, că — nu poporulu este molipsitu de stricatinne, ci — chiar „sarea pamentului“ este imputita la noi, și — nici nu mai pöte fi vorb'a de teritie, căci acei fii ai națiunei noastre, cari se amesteca cu contrarii de mörte ai essistintiei poporului romanu, nu mai potü fi teritie, ci — ciurma și veniu!

Molipsite — da, de indiferentismu și cinismu sunt superioritățile noastre, și nu poporulu, acelu popor, care de 16—17 ani a dăruitu santei biserică aproape 50,000 fl. Întrebă: câtu au sacrificatu — fie pentru biserică, fie pentru ori ce scopu nationalu culturalu — marile gazde, eusc'ia și cumnat'a *Bogdanesciloru* și *Sierbanesciloru*? Dar mai întrebă: Unde sunt banii, dăruiti de popor??

Dar — ce ajută a întrebă, candu Ven. Consistoriu nu vră să auda, și dlu protopopu *Sierbanu* — nu vră să se mesteco în teritie! . . .

S. I. Filip.

Oradea-mare, 11 ianuar 1875.

(Viț'a, lu crările societății de lectură a junimei române de la facultatea juridică și arhivă gimnaziulu oradani.) Junimea română dela amintitele institute, avendu în vedere aș'a sa

detorința facia cu societatea loră de lectură, și acum ca și în alti ani, conformu statutelor — s'a adunatu în unu numeru considerabilu, în sal'a Seminarului gr. cat. cu scopu de a-si reconstitu societatea. Dorere, că la primul pasu a datu de unu obstaculu, care a fostu: lips'a de conducătoriu.

Supunu că este cunoscutu, cum dlu *Justinu Popșu*, resolutul conducătoriu alu societății noastre, acum doi ani a depusu această sarcină, din cauz'a morbului ce-lu coplesise. În loculu *DSale* junimea a alesu pre dlu *Iuliu Pappalvi*, prefectulu Seminarului și profesorele preparandialu. Acestu-a înse după una conducere buna și intieléptă, fiindu denumitu de profesoriu la gimnaziulu romanu din *Beiusiu*, a trebuitu să ne parascesca.

La începutulu acestui anu școlasticu junimea tienendu una ședință preliminară, rezultatulu consulțarilor a fostu, că voturile membrilor s'au concentratu tötö în persöna dlu *Franciscu V. Olteanu*, redactoriulu de odeniora alu diariului „Patria.“

În 22 nov. a. tr. junimea a tienutu ședință ordinară. Nou-alesulu d. Conducătoriu prezentandu-se în ședință, fî întemplat cu urări de „*sa traiesca*“, öra corulu vocalu alu seminaristiloru intonă unu cantecu de bineventare.

După acest'a tenerulu *I. Buna*, jur. în an. I. într'o cuventare medușă dede spresiune însufletirei generală a junimei, și firmei convinționi, că societatea sub conducerea sa, erasi va luă sborulu celu frumos și va ajunge la gr adulu, unde eră subconducerea intieléptă a dlu *I. Popșu*.

Conducătoriu multiamindu tinorimei pentru încrederea cu care l'a onoratu, i recomandă armonia și contielegere fratiescă și perseverența în scopulu sublimu, în fine promitiendu, că tötö poterile sale voru tienti spre înflorirea societății. Astfelu dechiară societatea de constituită.

Conformu statutelor conducătoriu rogă pe membrii societății, ca să si aléga oficialii prescriși. Junimea demustranda cea mai esemplară ordine, a alesu cu aclamațiune: de notariu pentru corespondinție pre *Traianu I. Farcasiu*, jur. în a. alu II-lea; de not. pentru ședinție pre *Ioanu Buna*, jur. în a. I.; apoi cu majoritatea voturilor — de casariu pre *Paulu Cotoiu*, jur. în a. alu II-lea; în fine de bibliotecariu pre *Adalbertu Pitucu*, stud. în cl. a VIII. gimnaziule.

La propunerea conducătoriu, societatea alege unu comitetu de 5, cu conducătoriu în frun'e, pentru delibereare asupra agendelor mai menunte ale societății.

Cu atât'a — începutulu s'a facutu. Dée ceriulu, ca societatea noastră să pota înflori și să ajunga la culmea misiunei sale! —

Traianu I. Farcasiu,
notariulu coresp.

L. Temislu în Carasiu, dec. 1874.

Pré onorabilă Redacție! Cam tardiu, dar — credu că mai bine tardiu, decâtu de felu nu, va fi a mi-implini o detorință facia de unu bunu cunoscutu, vatematu pe nedreptu în nrulu 85 alu pretiutei Albine, în corespondința „de sub Pötele Ponorului.“

Este vorb'a de dlu *G. Gonteanu* din L. pre carele acea corespondință lu-descria de — „unu fiiu ratacitu“, și caderea sa la legea de notariu din cestiune, se motivédia că — „cum se nu vră pică, candu peste totu este cunoscutu de unu luptătoriu în contra intereselor române.“ Apoi se mai adauge că — a mai caditu în patru alte locuri.

Dieu ar fi bine, deca ar fi, ca la alegerele prin comune, să se trantescă pururiă candidatii cei „în contra intereselor române.“ Durerer însă, că — mai totu contrariulu se întempla, mai prototindeniă poporulu, alegetorii, asiă se conducu de conducătorii loră politici, prin amagiri, presiune și câte tötö alte apucături, încâtu de rondu alegerea ésa în favörrea contrariilor nostri, și amicii adeverati ai poporului romanu, remanu cu buđiele imflăte!

Potu ascură, că chiar cam asemenea s'a întemplat cu bietulu d. *Gonteanu*. Adevératu că — a caditu la alegeri, dar — vai ce ironia este, a dice că a caditu, trantitu de amicii porului, ca ne-amicu alu poporului romanu!

In *Bredulu* buna ora am fost de facia! al am veduta, cum fu trantitu prin infuinti'a judelui cereuale P. (dora Patricu?) — Red.) cu unu votu jidovesou; pre candu domnii preoti si toti representii de bine, au votatu si — cadiutu cu densulu!

In *Lugosielu* — de securu era alesu, deca dlu jude cereuale administrativu Szende, (amiculu celu infricosiatu alu poporului romanu!!!) nu se puneu cu comisariulu de securitate si cu pandurii — a infuinti'a moralicesce, cum s'au dedatu domnii nostri, alege-re! etc, etc. . .

Credea cei cu corespundintia din nrulu 86, ca — favoritiu domniloru nu cadu — mai nici odata. Dlu G. Gonteanu esto fiu de invetiatiu romanu; apoi — si deca n'ar mai fi alta pedecs, ajunge atat'a, ca densulu se fie banuitu de domni. Cine ore nu scia ca astadi — nu este mai uritu si urgisitu sub sorenaintea celoru de la potere, de catu invetiatiu romanu, in ori-ce intielesu luandu acestu cuventu. Iubiti si favoriti sunt — stricatorii, adeca corumpetorii si intunecatorii poporului!

Fiuulu de invetiatiu G. Gonteanu — bietulu a studiatu cu multu amaru, luptandu-se pururia cu multe lipse si neajunsuri; apoi a facutu prassa cu destulu succesu — prin mai multe cancelarii, si portarea lui a fost pururia nepatata; numai — gratia domniloru nusi-o sciutu casciga, si de aceea eu tienu, ca — este o mare nedreptate, ca — noi se-lu mai si blamamu naintea lumii.

Fu m'am sentitu moralmente si nationalmente obligatu a-i da acesta satisfactiune.

Invetiatiulu P. . .

Oravitia in 7/19 ianuaru 1875.

Onorabila Redactiune! Dupa ce primulu balu de estu-timpu a Casinei nostre romane de aici ieri avu locu in sala casinei, crediendu ca voru fi pre cari ii va interesu mi perimtu a comunicu urmatorele:

De si timpulu a fostu forte ne favorabile, de ora-ce tota diu'a de 6/18 l. c. a platu, totusi balulu a re-esitu bine — peste asteptare, si scopulu pentru care s'a arangiatu, dupa cum audu, a cascigatu in mesura destulu de imbucuratori. Nu potu retace cum ca a fostu si elegante si petrecerea forte placuta, si ea a duratu pana la 5 ore de demineta. Cunun'a de ospeti, de ambele sesse a fostu asemenea destulu de frumoza, si de si din adiusu am cercatu ca se potu deosebi pe regin'a balului, nu mi-a fost cu potintia; caci tote au fostu frumose si eleganti, prin urmare — tote regine.

Un'a numai cu parere de reu trebuie se atingu la acestu locu, cum ca adeca tocmai intielegintia romana din locu a fost, carea cu o forte mica exceptiune, a briliatu la acesta petrecere nationale — prin absentia sa, specialmente au briliatu domnii advocati si functionari ai nostri. Trebuie se marturisescu, ca este o enigma ne-esplicabila acesta aparitiune; si — cu atat mai vertosu nu intielegu caus'a, cu catu ca domniele loru toti sunt membri ai comitetului casinei, si chiar in acea siedintie le comitetu unde s'a oteritu tienerea balurilor, au fostu bine reprezentati.

Mi-permitu cu acesta ocaziune a atrage atentionea Dloru respectivi la cuventarea tienuta in adunarea generala de estu-timpu a casinei, prin dlu presiedinte Bordanu, dupa realegerea sa, — si-i rogu, ca aducendu-si a minte, in viitoriu se aibe cevasi mai multu interesu si de atari intreprinderi ale casinei nostre. Se ni cultivamu, caci si asi — vai ce pucine societati si institute nationale mai avemu!

Eugeniu.

Varietati.

(Am onbre a invita la cumperarea manualului „Deprinderi in computulu din capu“, care se pote trage — francatu, dela subscri-sulu, cu pretiulu de 40 cr. Colectantii primescu dela 10 esemplarie — 2 ca remuneratiune, resp. rabat.

NB! invetiatiiloru mai seraci, se da acestu manualu cu diumetate pretiu, adeca cu 20 cr. v. a. Banii se tramitu prin asem-nate postali (Posta utalvány,) pentru cari se soloveace 5 cr. — Beregeu, cottulu Temesiu, in dec. 1874. Emericu Andreescu, invetiatiu.

(*Multiamita publica*) Dnulu Ioanu Lazaru, cetatianu romanu din Beiusi, in 3 a. c. cu ocaziunea trecerii sale la tergulu Giulei, cercetandu pre invetiatiulu din Vadoso Ioane Pinteru, a cercetatu si elevii din scola, cari felicitandu-lu cu cantecele „Deceptate romana“, „Limba romana“ si „Mama lui Stefanu celu mare“, i-au facutu bucuria mare animei de romanu adeveratu, din care motivu DSA la indepartare din scola, darul pe sem'a eleviloru 100, adeca una suta de formularie seu modele de scrisu. Deci pentru acesta bunatate ce o areta Dnulu Lazaru catra prunentii nostri i-se esprima multiamita publica, urandu-i ca Ddieu se-i tienia si bunecuventodie a nim'a romana si crestina. —

(*Cum propose si splicu dascalulu din Napagy scolariiloru sei noule mesure dupa sistemulu metricu.*) — ni areta foi'a magiara „R. Hivado.“ Adeca domn'a-lui György Ferencz, spanendu comunitatii eumca spre buna si efficace spicare are trebuinti'a de o vedera mare de vinu, cea-ce primindu de la comuna, se puse a toci si impartu vinulu in parti dupa mesurile noue — pana ce se imbata bine si dlu invetiatiu si scolarii. Apoi dlu magistru cadiendu la pamentu mortu de beatau, scolarii sei se pusera si-lu batura bine. Acum istoria — pentru insielarea comunii cu vinulu si bet'a urita, se afla inaintea judecattii si se astepta, ca acuma acesta se faca impartirea dupa legea noua! —

Invitare

la siedintia publica solennu, ce are se tienia societatea de lectura a junimeii romane de la facultatea juridica si archi-gimnasiale din Oradea-mare.

Societatea susamintita cu placere anuncia onoratului publicu romanu, si mai alesu celui din jurulu Oradii-mari, ca in 31 ianuaru st. n. (domineca) la 5 ore dupa mediadi, va tiené in sala seminariulu gr. cat. una siedintia solennu de deschidere, stabilindu program'a urmatoria:

1. „Cantecu saluatoriu“, intonatu de corulu vocalu alu seminaristiloru, sub conducerea dlui Fr. Weinpolder.
2. „Cuventu de deschidere“, rostitu de conducetoriulu societatii.
3. „Diorile frumose“, de I. Popfii, aria de Fr. Weinpolder, esecutata de corulu vocalu alu seminaristiloru.
4. Salutarea membriloru nooi, si resalutarea celoru vechi, de Gavriela Bene si Liviu Dragoiu, juristi in an. II.
5. „Feta de romanu sum“, de Dem. Sfura, intonata de corulu vocalu alu seminaristiloru.
6. „La fratii mei Romani“, de unu filoromanu, dechiamata de G. Popu, stud. de cl. a VIII.
7. „Romanii din Bihoru“, schitie etnografice, scrise de Traianu I. Farcasiu, jur. in an. alu II. disertata de auctorulu.
8. „Ce sciti de domn'a lumii“, cantu cu intonatu de corulu vocalu alu seminaristiloru.
9. „Pusztai találkozás“, de A. Less. Petöfy dechiamata de I. Cocisiu, juristu in an. I.
10. „Arcasiulu“, de V. Alessandri, aria de Worobchieviciu, esecutata de corulu vocalu alu seminaristiloru.
11. „Despre sufletulu seu anim'a omului“, de Traianu Metianu, clericu abs. si jur. in an. I, disertata de auctorulu.
12. „Der ewige Jude“, de Schubart, dechiamata de Iancu Metianu stud. de cl. VII.
13. „Frundulitua verde“, cantecu populariu, compusu pentru coru mistu de Fr. Weinpolder, intonata de corulu voc. alu seminaristiloru.
14. „Adieu“, de Marie Stuart de Beranger, dechiamata de I. Sasareanu, stud. de cl. a VII.
15. „Rugina Smichirescu alegatoriu“, poesia comica de I. Ianovu, dechiamata de Fl. Duma, stud. de cl. a VIII.
16. „Sum venatoriu“, aria de Fr. Weinpolder, esecutata de corulu vocalu alu seminaristiloru.
17. „Cuventu de includere“, de conducetoriulu societatii. —

Aducendu acesta a cunoscentia onoratului publicu, nutrimu dulcea sperantia, ca publiculu romanu din Orade si din jurulu ei, care si-a manifestatu bucuria facia cu intreprinderile de buna intentiune ale Societatii nostre, nici la asta ocaziune nu va intardi a-si areta zelulu si interesarea sa de junimea romana, ei protegendu-o si spriginindu-o in lucrările ei, ne va onora la acesta dia de serbatore cu pre stimata presintia, intru unu numeru catu mai mare.

Oradea-mare, in ianuaru 1875.

Fr. Virg. Olteanu, mp. conduc. societatii.

Traianu I. Farcasiu, mp. notariu coresp.

Resultatele operatiuniloru Institutului de creditu si de economii „ALBINA“ din Sibiu,

in trimestrul IV, dela 1. octobre pana in 31 decemvre 1874.

I. Reuniuni de creditu:

Cu finea lui septembrie se aflara in legatur'a reuniuniloru de creditu 1932 participantu, cu unu creditu preste totu de fl. 127,084.86.

In decursulu patrariulu VI. repasira 24 participantu, si din imprumute se replatira fl. 18,128.24.

Remanu deci cu 31 decembre 1908 participantu cu unu creditu preste totu de fl. 108,956.12.

Fondulu de garantia alu reuniuniloru cu 31 dec. era de fl. 43,078.50.

II. Depozite spre fructificare:

Starea depoziteloru cu finea lui sept. era de fl. 119,249.29.

In decursulu patrariulu IV s'au depusu fl. 24,302.64.

Astu modu starea totale a depoziteloru in patrariulu IV a fostu fl. 143,551.93.

In decursulu patrariulu IV se radicare fl. 24,809.73.

Starea loru cu finea lui decemvre fl. 118,742.20.

III. Operatiuni de escomptu:

Starea portu-foiului de schimburi (cambie,) cu finea lui sept. 1874 era de 857 bucati, in suma de fl. 280,296.24.

In decursulu trimestrulu se mai escomptara 743 bucati, in suma de fl. 290,720.59.

Prin urmare starea totale a portu-foiului in patrariulu IV fu de 1600 bucati schimburi in valore de fl. 571,016.83.

In decursulu cartalulu se rescumparara si re-escomptara 619 bucati schimburi in suma de fl. 273,096.23.

Astu modu resulta cu 31 decembre 1874 starea portu-foiului de 981 bucati schimburi, in suma de fl. 297,920.60.

IV. Operatiuni de lombardu:

Starea imprumutelor de lombardu a fost cu finea lui sept. de 15 bucati in valore de fl. 5,374. —

In decursulu patrariulu IV se mai acordara 2 imprumuturi in suma de fl. 305. —

Astu modu starea totale a acestoru imprumute fu de 17 bucati in suma de fl. 5,679.

Se replatira in decursulu patrariulu IV. 5 imprumuturi in valore de fl. 488. —

Prin urmare starea imprumutelor de lombardu cu finea lui dec. e de 12 bucati, in suma de fl. 5 191. —

V. Operatiuni ipotecarie:

Starea imprumutelor ipotecarie a fost cu finea lui septemvre de 44 bucati, in suma de fl. 22,070. —

In decursulu patrariulu IV se mai acordu 1 atare imprumutu, in valore de fl. 2,000. —

Astu modu starea totale a acestoru credite fu de 45 imprumuturi, in suma de fl. 24,070. —

Se replati in decursulu patrariulu IV 1 imprumutu in valore de fl. 2,490. —

Prin urmare starea imprumutelor ipotecarie cu finea lui decem. e de 44 bucati in suma de fl. 21,580. —

Reverimentulu cassei in cele trei luni fu preste totu de fl. 663,457.18.

Statulu generalu cu 30. decembre 1874:

I. In numerariu	9,437.19
II. In obligatiuni dela participantu	108,956.12
III. Portfoiulu de schimburi (cambie)	297,920.60
IV. Lombardu	5,192. —
V. In Obligatiuni ipotecarie	21,580. —
VI. In charthie de valore	16,080.53
VII. Moneta	8,891.28
Totalulu	468,056.72

Sibiu, 31 decembre 1874.

Directiunea institutului.

Respinsu.

Dlul A. in Oradu. Cele tra mese le tienemu a fi pre tempurie; de aceea le vom pastru si intrebuinti'a la tempula potrivita. —

Teatru romanu.

Primimu din Sibiu urmatorii'a depesia telegrafica: 27 ianuar. 1875, 10 ore n. d. m. A sera artistulu nationale Popescu dede cu succesu escelente pies'a: „Mortea Tinsului.“

Publiculu era mai numai din tenerimea studiose, carea pro catu aplausa, pre atatu era de indignata pentru indiferentismulu familielor romane mai notabili, ce tote briliu prin absentia loru.

Ei bine: Cine se spriginisca artea romana?!

Mai multi dintre junii romani.

Publicatiuni tacsabili.

Banc'a gen. de assecuratiune reciproca

„Transilvania.“

Coponulu obligatiuniloru la fondulu nostru de intemeiare, carea vine a se detasiu in 1-a februaru a. c. se va solvi la cass'a centrala de aici, catu si la agenturele geneaali si principali cu 2 fl. 10 cr. v. a.

Sibiu, in ianuaru 1876.

Consiliulu administrativu.

Concursu

Pentru statiunea invetiatioreasca din comun'a Sudriasi-Jupani, protopopiatulu Fagetului, se eserie concursu cu terminulu de siese septemmani dela prima publicare in „Albina.“ —

Emolumentele sunt: 120 fl. v. a. in bani; 15 meti de grau, 15 meti de cucurudiu; 100 lb. de lardu; 100 lb. sare; 15 lb. luminari; 10 orgie de lemne; 20 jugere de livada si 1 jugere de gradina, cu cartiru liberu.

Deci doritorii de a ocupu acestu postu invetiatioresecu, recursele loru, instruate in sensulu statutulu organicu si adresate sinodulu parochiale — se le substerna domnulu protopopu Atanasiu Ioanovicu in Fagetu Sudriasi-Jupani, 3/15 ianuaru 1875.

In contielegere cu dlu protopopu tractualu. —

2—3

Comitetulu parochiale.

Concursu

Pentru parochia gr. orientale romana din comun'a Ciuchiciu, — din protopresbiteratulu Bisericii-albe, care parochia deveni vacante prin reposarea paroculu Iosifu Lintia, se deschide concursu cu acea observare, ca in 16 febr. 1875 dupa calend. ve. hui, se va tiené alegerea.

Emolumentele sunt: una sesiune parochiala, birulu legiuitu, si stola usata de pana acuma, dela 140 de case; — si de ora-ce parochia acesta si-are capelanulu seu, alesulu parochu va ave se deo in totu casulu 1/3 parte capelanulu de pona acuma din tote veniturile parochiali.

Doritorii de a ocupu acesta parochia au a-si tramite recursele loru, instruate cu tote documentele prescise in statutulu org. bis. si adresate comitetulu parochialu gr. orientale din Ciuchiciu, dlui protopresbiteru Iosifu Popovicu in Iam.

Ciuchiciu in 23 dec. 1874.

In contielegere cu Dlu protopresbiteru tractuale:

2—3

Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru vacantea statiune invetiatioreasca din Resitia-romana, comitatulu Carasiulu, protopresbiteratulu Oravitiei, se deschide concursu pana in 15 fauru a. c.

Emolumentele sunt: 400 fl. v. a. in bani, 2 jugere de pamentu, gradina pentru legume de 1/2 de jugeru, cartiru liberu cu doue odai, cuina, camera si staulu.

Doritorii de a ocupu acestu postu au a-si tramite recursele, instruate cu tote documentele prescise in statutulu org. si adresate catra comitetulu parochialu, Domnulu Protopresbiteru Iacobu Popovicu in Oravitia.

Resitia-romana in 15 decembre 1874.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu dlu protopresbiteru tractuale.

1—3